



**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԵՐԿՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ**

**ԵՐԿՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ (INHIGEO) 42-րդ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ
ԵՐԵՎԱՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ, 12-18 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2017**

INHIGEO-ի 50-ԱՄՅԱ ՏԱՐԵԼԻՑԸ, 1967-2017

Երկրաբանական գիտությունների պատմության միջազգային հանձնաժողովի (INHIGEO) հիմնադրման մասին որոշումը կայացվել է 1967թ.-ին ՀԽՍՀ ԳԱ-ում տեղի ունեցած Երկրաբանության պատմության միջազգային գիտաժողովում:

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԾՐԱԳԻՐ



ԵՐԵՎԱՆ-2017

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԾՐԱԳԻՐ

13-15 Սեպտեմբեր, ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի կլոր դահլիճ

13 սեպտեմբեր

08:00-09:00 ԳՐԱՆՑՈՒՄ

09:00-10:30 Բացման խոսք

ՀՀ վարչապետ պրն. Կարեն Կարապետյան

ՀՀ ԳԱԱ նախագահ ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյան

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, INHIGEO-2017 գիտաժողովի կազմկոմիտեի նախագահ ակադեմիկոս Ռուբեն Զրբաշյան

INHIGEO-ի նախագահ պրոֆ. Բերի Քուփեր (գեկույց՝ INHIGEO-ի ստեղծման պատմությունը)

ՌԴ ԳԱ Երկրաբանական ինստիտուտի երկրաբանության պատմության բաժնի ղեկավար գիտ. դոկտոր Իրինա Մալախովա

10:30 -11:00 *Հոբելյանական գրքի շնորհանդես*. «Երկրագիտության պատմությունը. Նվիրված INHIGEO-ի 50-ամյա տարելիցին: *Խմբագիրներ՝ Վ. Մեյեր, Ռ. Ս. Քլերի, Լ. Ֆ. Ազուելա, Թ. Ս. Մոտա և Ս. Վոլկովիչ (Լոնդոնի երկրաբանական հասարակության հատուկ հրատարակություններ, Լոնդոն-2017)*»

Արարողության ղեկավար՝ Բերի Քուփեր (INHIGEO-ի նախագահ), Մարիանե Քլեմուն (INHIGEO-ի գլխավոր քարտուղար). Երկրաբանության և գիտության պատմությունը գլոբալ շրջանակներում

Ներկայացնող՝ Թերեզա Սալունե Մոտա. INHIGEO-ի 50-ամյա տարելիցին նվիրված հատորը. հետգրություն

11:00-11:30 Սուրճի ընդմիջում

I Նիստ, Նախագահ՝ պրոֆեսոր Ֆիլիպե Տաբլեթ

11:30-11:50 Մ. Սոսն. *Ս. Կարախանյան, Տ. Քանգարլի, Շ. Ադամիա, Վ. Մթարոսթենքո, Տ. Դանիելյան, Հ. Ֆիլիպ, Ջ. Ֆ. Ռիթց, Յ. Ռոլանդ, Մ. Հեսիշ, Դ. Բոշ, Բ. Սմիթ, Մ. Մեյջերս, Ա. Ավագյան, Լ. Սահակյան, Ղ. Գալոյան, Ռ. Մելքոնյան, Ն. Սադրաձե, Վ. Ալանիա, Օ. Ենուկիձե, Տ. Եգորովա, Օ. Գինտով, Ա. Մուրովսկայա, Յ. Շերեմետ.* «Հարավային Կովկասի երկրագիտություն» միջազգային գիտահետազոտական իմբի (IRG) գործունեության առանցքային դրույթները և ավանդը», Ֆրանսիա, Հայաստան, Ադրբեջան, Վրաստան և Ուկրաինա

11:50-12:10 Գ. Մալխասյան. Էդուարդ Մալխասյան՝ INHIGEO-ի առաջին անդամը Հայաստանում

12:10-12:30 Խ. Մելիքսեթյան. Հանքաքարերի և օբսիդիանի կիրառումը Հարավային Կովկասում, նախապատմական ժամանակաշրջանում

12:30-12:50 Ա. Փիլիպոսյան, Խ. Մելիքսեթյան. Անագի տարանցիկ առևտուրը հնագույն Մերձավոր Արևելքում եվ Հայկական լեռնաշխարհում, բրոնզե դարում

12:50-13:50 Լանչի ընդմիջում

II Նիստ. Նախագահ՝ Է.Գ.Թ. Խաչատուր Մելիքսեթյան

13:50-14:10 Գ. Գաբրիելյանց, Վ. Պորոսկուն. Նավթի որոնման գիտական հիմքերի պատմությունը (գաղափարների, տեսությունների և հասկացությունների պայքար)

14:10-14:30 Ռ. Ջրբաշյան. Գ. Խոսիզուրի. Միջնադարյան հայ հեղինակների աշխատություններում հիշատակված երկրաբանական գիտելիքների պատմությունը

14:30-14:50 Ռ. Մելքոնյան. ՀՀ ԳԱԱ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտի դերը Հայաստանի երկրաբանության պատմության մեջ

14:50-15:10 Հ. Մելիք-Ադամյան. Հայազգի երկրաբան Ն. Ի. Քարաքաշի կատարած հետազոտությունները Ղրիմում, Կովկասում և Հայաստանում

15:10-15:30 Գ. Գրիգորյան, Մ. Ավագյան. ՀՀ ԳԱԱ ԵԳԻ Հ. Կարապետյանի անվան երկրաբանական թանգարանի դերը Հայաստանի երկրաբանության պատմության մեջ

15:30-15:50 Ա. Գրիգորյան, Հ. Մելիք-Աղամյան. Եվրոպացի պալեոնտոլոգների ավանդը Հայկական լեռնաշխարհի պալեոզոյան հանքավայրերի ուսումնասիրության գործում (19-րդ դար)

15:50-16:10 Կ. Վարդանյան, Գ. Հովսեփյան. Հայաստանի Հանրապետության երկրաբանական հետախուզման պատմություն

16:10-16:30 Ա. Ավանեսյան. Հայաստանում երկրաբանական քարտեզագրման պատմության համառոտ ակնարկը

16:30-17:00 Սուրճի ընդմիջում

III Նիստ, Նախագահ՝ դոկտոր Ջոհանես Մատեւ

17:00-17:20 Է. Վաքարի. Ներքնանձերի և կողմնակի անձանց միջև. INHIGEO-ն և երկրաբանության պատմությունը Հայաստանում

17:20-17:40 Ս. Յաջիմա. Թեիթի Կոբայասիի կատարած երկրաբանական և հնէաբանական ուսումնասիրությունները (1901-1997)

17:40-18:00 Է. Հեմ. Լեոներ, ռումանտիկա, երկրաբանություն

Հայտարարություն Երկրաբանական գիտությունների պատմության միջազգային հանձնաժողովի (INHIGEO) 43-րդ գիտաժողովի վերաբերյալ

14 Սեպտեմբեր

IV Նիստ, Նախագահ՝ պրոֆեսոր Էռնստ Հեմ

09:00-09:20 Ղ. Գալոյան. Փոքր Կովկասի մեզոզոյան օֆիոլիթների երկրաբանական ուսումնասիրությունների պատմությունը (Հայաստան, Ղարաբաղ)

09:20-09:40 Կ. Կոհեն. Ջրհեղեղը, դելյուվիալիստները և դելյուվին վաղ երկրաբանության մեջ. Լայբնից մինչև Կյուվիե և այլք

09:40-10:00 Գ. Գոդարդ. Դեյ Լինչեի ակադեմիան և վաղ երկրաբանությունը 1630-ական թթ.-ին

10:00-10:20 Ի. Մալախովա. Ռուսաստանի երկրաբանության պատմության որոշ առանձնահատկությունները

10:20-10:40 Ջ. Մատես. Օրգանականի և անօրգանականի միջև. անիմացիոն Երկրի հայեցակարգերը քարանձավային միներալների շուրջ բանավեճերում, վաղ ժամանակակից Եվրոպայում

10:40-11:00 Մ. Քլեմուն. Ինչպե՞ս Կովկասը դարձավ «մեր» Կովկասը. երկրաբանությունից մինչև լեռնագնացություն

11:00-11:30 Սուրճի ընդմիջում

V Նիստ, Նախագահ՝ պրոֆեսոր Ջոն Դիմեր

11:30-11:50 Լ. Ֆ. Ագուելա, Ռ. Ա. Վեգա. Երկրաբանությունը հանրային ոլորտում, Մեքսիկայում (1840-1876)

11:50-12:10 Մ. Պովարյոնիխ. Միներալոգիական հարացույցների փոփոխությունը միներալոգիայի՝ որպես գիտություն, 350-ամյա գոյության ընթացքում

12:10-12:30 Պ. Ռիչեթ. 1751-1798. Հրաբխագիտության անսպասելի մեկնարկը

12:30-12:50 Պ. Կոնեցնի. Կամերիալիզմի և բնական գիտության միջև. վեռներյան գեոգնոզիան և հանքային ռեսուրսների ուսումնասիրությունը Հունգարական հանքարդյունաբերության վարչությունում, 19-րդ դարի առաջին կեսին

12:50-13:50 Լանչի ընդմիջում

VI Նիստ, Նախագահ՝ դոկտոր Իրինա Մալախովա

13:50-14:10 Ռ. Մ. Քլերի, Թ. Շարփ. Երկրի ամենահեռավոր ավարտը. Երկրաբանական հետախուզության դերը Անտարկտիկայի հետախուզման գործում, 1895-1922թթ.

14:10-14:30 Ս. Վոլկովիչ, Ք. Վոլկովիչ, Ս. Գրանիչնի, Հ. Ուրբան. Լեհաստանի երկրաբանական քարտեզի էվոլյուցիան 19-րդ դարում

14:30-14:50 Ս. Ռոուլենդ. Միխայիլ Լոմոնոսովի անսովոր տեսակետը մարդկային քաղաքակրթության վրա երկրաշարժերի ունեցած բարենպաստ ազդեցության վերաբերյալ (18-րդ դարի կեսեր)

14:50-15:10 Ա. Կազարյան. Երկրաշարժերի երկրաքիմիական կանխատեսման մարտահրավերը. ինդրի պատմությունը

15:10-15:30 Ռ. Շվաբ. Խ. Մելիքսեթյան, Ս. Քրաուս, Է. Պերնիցկա. Արսենով հարուստ բացառիկ համաձուլվածքների կիրառումը ոսկերչության մեջ Հայաստանում, բրոնզե դարաշրջանում

15:30-15:50 Ա. Ռիդոուդ, Բ. Հելի. Հին կառույցներ և սեյսմիկ մշակույթներ Հայաստանում

15:50-16:10 Ա. Ավագյան, Լ. Սահակյան. Ս. Մարտիրոսյան. Թ. Աթայյան, Ա. Հայրապետյան. Ուժեղ երկրաշարժի կրկնության պալեոսեյսմաբանական վկայությունները Շիրակի ավազանում

16:10-16:40 Սուրճի ընդմիջում

VII Նիստ, Նախագահ՝ դոկտոր Մայրլ Ջոնսոն

16:40-17:00 Ք. Գուերա. Դոգս ալրը (The Dog's Grotto). Առեղծվածային գազի վերաբերյալ երկրաբանական հարցումներ (18-19-րդ դարեր)

17:00-17:20 Ա. Կարնեիրո. Պ. Ուրցե. Ների Դելգադո (1835-1908). Երկրաբանի կարիերան դիվանագիտական հարթության վրա

17:20-17:40 Բ. Քուփեր. Ջ. Ջագո. Ռոբերտ Բեդֆորդ (1874-1951). Ծագումով ավստրալիացի երկրաբանի առանձնահատուկ ավանդը երկրաբանության մեջ

17:40-18:00 Դ. Ջաք. Ք. Է. Ս. Քինգ, առաջին կին գեոմորֆոլոգը

ՀՀ կառավարության էլույթ. Հայաստանի կողմից «Հանքարդյունաբերության ոլորտի թափանցիկության բարելավում (EITI)», Թվային երկրաբանական ֆոնդի ներկայացում. www.geo-fund.am

15 Սեպտեմբեր

VIII Նիստ, Նախագահ՝ դոկտոր Շարադ Մասթեր

09:00-09:20 Հ. Ուրբան, *Մ. Գրանիչնի, Բ. Վոլկովիչ, Ս. Վոլկովիչ*. Պրոֆ. Էդվարդ Ռյուլե (1905 – 1988), լեհական ժամանակակից երկրաբանական քարտեզագրության հիմնադիրը

09:20-09:40 Ջ. Դիմեր. Բրածոներ, քարտեզներ, թանգարաններ և համագործակցություն. Շվեդիայում Մուրչիսոնի 1845թ.-ի դաշտային արշավի հաջողության բանալիները

09:40-10:00 Կ. Վոլկովիչ, *Մ. Գրանիչնի, Ս. Վոլկովիչ, Հ. Ուրբան*. Շքեղություն և ստվերներ, որոնք պատմում են Յան Վայզիկովսկու (1917 – 1976) կյանքի և Լեհաստանում «մեծ պղնձի» հայտնաբերման մասին

10:00-10:20 Լ. Կոլբանցև. Վլադիմիր Լոդոչնիկովը և ռուսական պետրոգրաֆիական դպրոցները

10:20-10:40 Մ. Նապոլիտանի. Երկրի մասին գիտությունների ձևավորումը միներալային հավաքածուների միջոցով. *Էքոլ Փարիզ Թեք-ի միներալոգիայի թանգարանը, կունստկամերայից մինչև Գիտության թանգարան (1783-1803)*

10:40-11:00 Մ. Պանտալոնի, *Ֆ. Կոնզոլե, Ֆ. Մ. Պետի*. Հերման Աբիխի հետքերով Իտալիայում. ճանապարհորդություն դեպի Իտալիայի հրաբուխները

11:00-11:30 Սուրճի ընդմիջում

IX Նիստ, Նախագահ՝ պրոֆեսոր Էջիո Վաքարի

11:30-11:50 Մ. Քյոլբլ-Էբերթ. Փակելով երկաթե վարագույրը. Ինչպե՞ս երկրաբանները Գերմանիայում վերապրեցին Սառը պատերազմի սկիզբը

11:50-12:10 Ն. Բրյանչանինովա, *Ի Վտորով, Ա. Մակին*. Ֆ. Լևինսոն Լեսինգի դեկավարած անդրկովկասյան ակադեմիական արշավախումբը (1927-1930)

12:10-12:30 Ֆ. Տաբեր. Չոզեֆ Փենթլենդ և Ժորժ Կյուվիե. Անգլո-ֆրանսիական համաձայնագիր

12:30-12:50 Շ. Մասթեր. Հարավաֆրիկացի երկրաբան Ալեքս Լ. Դու Թոյթը, մայրցամաքային դրեյֆի ռահվիրան Կովկասում (17-րդ Միջագային երկրաբանական կոնգրես, հուլիս, 1937). էքսկուրսիայի օրագրերը և նկարները

12:50-13:50 Լանչի ընդմիջում

X Նիստ, Նախագահ՝ Պրոֆեսոր Սթեֆեն Ռոուլենդ

13:50-14:10 Ս. Ֆիզերոս. «Թաքնված գործիչ». Օսկար Ներվալ Դե Գուվեա (1856-1915). Միներալոգիան և բժշկությունը Բրազիլիայում

14:10-14:30 Ս. Նաթան. Ջեյմս Հեկտորը (1834-1907) և Նոր Ջեզանդիայի երկրաբանական հետախուզության ծնունդը

14:30-14:50 Թ. Ս. Մոտա. Ֆրանցիսկո Լուիս Պերեիրա դե Սոուսա (1870—1931). «գիտությանը նվիրված անձնավորության» գիտական կյանքը Պորտուգալիայում, 20-րդ դարի սկզբին

14:50-15:20 Սուրճի ընդմիջում

XI Նիստ, Նախագահ՝ պրոֆեսոր Գասթոն Գոդարդ

15:20-15:40 Տ. Յամադա. Թանգարանների նշանակությունը. «Երկրագիտության» հայեցակարգի ընկալման հիմքերը Թեիթի Կոբայասիի կողմից, 1940-ական թթ.-ին

15:40-16:00 Ջ. Բետուդնովա. Երկրաբանության պատմության մասին առաջին մենագրության հեղինակ Գրիգորի Ե. Շչուրովսկու ժառանգությունը Վերնադսկու պետական երկրաբանական թանգարանի հավաքածուներում

16:00-16:20 Մ. Ադիուկու-Բրաուն, Օ. Ադիուկու Բրաուն. Քարերի և մետաղների մասին հնագույն գիտելիքների ազդեցությունն Աֆրիկայի վրա

16:20-18:00 Պաստառների նիստ, Նախագահ՝ պրոֆեսոր Դորոթի Չաք

Գ. Գրիգորյան, Գ. Խումիզուրի, Մ. Միսակյան. Լ. Ա. Սպենդիարովի անվան մրցանակ

Հ. Հովակիմյան. Միսիանի պալեոլիթի դիատոմային ջրիմուռների արձանագրությունների պատմական ակնարկը (Հայաստան)

Հ. Մելիք-Ադամյան. Խ. Խաչանով. Հանքարդյունաբերության և երկրաբանական ուսումնասիրությունների սկզբնական փուլերը Արցախի հնագույն հայկական տարածաշրջանում

Ի. Մալախովա. *Ի Վտորով.* INHIGEO-ի մեկնարկը Հայաստանում

Լ. Կոլբանցև. *Ջ. Բեսուլենովա.* INHIGEO-ի անհատները. Մադրիդից (2010) մինչև Քեյփ Թաուն (2016)

Մ. Մարտիրոսյան, *Ա. Ավագյան, Ս. Վարդանյան, Տ. Գրիգորյան.* Պալեոսեյսմաբանական ուսումնասիրություններ Փամբակ-Սևան-Սյունիք ակտիվ խզվածքի Քարքար-Ծղուկ փուլ-ափարթի արևելյան ճյուղի վրա:

Ռ. Մելքոնյան. *Լ. Աթայան.* Հեղինակավոր միներոլոգ և պետրոլոգ Վլադիմիր Նիկիտա Լոդոչնիկովը (Վարդան Մկրտիչ Գայակչյան)

Ս. Վարդանյան, *Ռ. Միրիջանյան, Հ. Հովակիմյան.* Վեդի-Եղեգնաձոր շրջանի երկրաբանական կառույցների մեկնաբանությունները անցյալ դարաշրջանում

Շ. Մասթեր. Գեոմորֆոլոգիական տեսությունը 10-րդ դարում Բասրայում (Իրաք). Ազնվության եղբայրների (The Brethren of Purity- Ikhwan Al-Safa) ուղերձները աշխարհագրական համատեքստում

Ս. Վոլկովիչ. *Ք. Վոլկովիչ.* Կերչ և Թաման թերակղզիների երկրաբանական քարտեզը

Մ. Գրանիչնի, *Ս. Վոլկովիչ, Հ. Ուրբան, Ք. Վոլկովիչ.* Յան Սամսոնովիչ (1888 – 1959). լեհ հեղինակավոր հետազոտող և երկրաբանների մի քանի սերունդների ուսուցիչ

Թ. Աթայան, *Ա. Ավագյան, Դ. Առաքելյան, Մ. Մարտիրոսյան.* Երկրաբանական ազդեցությունը Մբ. Հովհաննես Կարապետ վանքի վրա

18:00 INHIGEO-ի բիզնես հանդիպում

INHIGEO-ի Ռուսական խմբի բիզնես հանդիպում

20:00 Գիտաժողովի բանկետ Պանդոկ Երևան ռեստորանում